

SVART BELTE I TOLKING?

AV RUNE ANDA, DAGLIG LEDER I BERGEN DOVESENTER

Jeg har stusset over hvor ulike kvaliteten er på de godkjente døvetolkene. Faktisk har jeg tenkt på om de godkjente tolkene kanskje burde deles over flere grader, omtrent som man finner det i karatesporten, der beltefargene forteller hva du kan. I Tae Kwon Do må man gå gjennom 7 graderinger:

1. HVIT
2. GUL
3. ORANSJE

4. GRØNN

5. BLÅ

6. RØD

7. SVART

Svart belte er det høyeste, men der er det også flere graderinger innenfor svart belte.

Jeg vet ikke hva Tolkeforbundet har å si til forslag om å dele døvetolkene inn etter den kompetansen de har. Noen tolkeoppdrag er enkle, andre kan være svært krevende. Det er forskjell på å tolke for en döv i en liten gruppe, og det å stå på scenen og tolke foredrag og diskusjoner på ulike seminarer. Innenfor tolkingen har vi ulike sjangere, som for eksempel rettstolking, kirketolking og høskoletolking. Viktige områder er også skrivetolking for døvblitte og tolking /ledsagertjeneste for døvblinde. Det er opplagt at mye av denne tolkingen krever spesielle kunnskaper. I dag virker det som når man er godkjent tolk, så er man godkjent – og det er mindre diskusjon om hvilke tolkeoppdrag en faktisk behersker. Vi har sett at kvaliteten på tolkingen kan være svært forskjellig, derfor bør kanskje tolkene selv ta en diskusjon på om dagens ordning er hensiktsmessig – eller om en bør gå inn for en gradering av tolkeoppdragene.

Svært mange døvetolker har problemer med å avlese enkelte døve. Nettopp derfor bør vi ha muligheten til å bestille tolk av en viss kvalitet. For eksempel på møter der flere døve deltar og tolken må være dyktig til å avlese alle døve. Hvordan kan Tolketjenestene vurdere slike tilfeller? Hvordan vet Tolketjenesten hvem som behersker avlesningskunsten?

Jeg har ingen bestemt formening om hvordan tolkene bør deles opp i graderingsnivåer. Men noe bør man klare å komme fram til, i stedet for å bare bli «godkjente» for alle oppdrag. Kanskje denne listen kan være utgangspunkt for diskusjonen:

GRAD 1: (Hvit) Ikke godkjente tolker. Brukes i nødtilfeller. Lønn?

GRAD 2: (Gul) Tolkestudenter, første semester.

GRAD 3: (Oransje) Tolkestudenter, andre semester.

GRAD 4: (Grønn) Godkjent døvetolk, nybegynner i yrket.

GRAD 5: (Blå) Godkjent døvetolk, allroundtolk som kan avlese døve som bruker TSS (tegn som støtte til norske ord) for det er vel ennå et stykke igjen til erfarne tolker klarer å avlese døve flest som bruker rent tegnspråk.

GRAD 6: (Rød) Godkjent døvetolk, kan mye, har spesialfelter (for eksempel rettstolking, kirketolking eller høskoletolking) og kan avlese mange døve.

GRAD 7: (Svart) Godkjent døvetolk, mester i avlesning av de fleste døve. Tilpasser seg greit faguttrykk i de fleste områder.

GRAD 8: (Supersvart) Noen av disse bør kunne plasseres som døvetolk av internasjonal klasse, hvor vedkommende også kan tolke på såkalt «internasjonalt tegnspråk».

Hvor skrivetolkingen for døvblitte og tolking/ledsaging for døvblinde skal puttes inn i systemet er det naturlig at brukerne selv er med og bestemmer.

Bevis på tolkenivået kan tolkene vel ha ved for eksempel å ha et merke (nål med graderingsfarge?) på t-skjorten eller bare et sertifikat å vise? Kos dere med spørsmålet jeg har kastet frem, tanken er «servert». Døve og tolketjenesten har det samme målet; tolking av så høy kvalitet som mulig.